

AKATALPA

Ekim 2015 - Sayı 190

Aylık Şiir ve Eleştiri Dergisi

ISSN 1305 - 7685

Tahir ABACI

Ali Asker BARUT

DOLAP

Dolap kendisini eve ait sanıyor
Bilmiyor ki aslında ev dolabın
Bir kanadı sağlam
Sıkı tutuyor arkadaki evrakı
Ben yandaşıyım gıcırdayan kanadın

Ezva, ceviz, tütün kokuyor dolap
Açtım mı coşuyor
Taşıyor
Çağlıyor
Söyleşiyoruz akşamları
Beni müridi sanıyor
Özgür ruhumu
Derinliğinde tutsak

İstesem yolarım kanatlarını
Yakarım ateşte
Doğuracağı alt tarafı bir şafak
Karnında bekleyen kitabın yaydığı fesat...

Bilmiyor ki dolap
Ruhum dolaptan karışık

Ertuğrul TİRYAKİ

HAİKULAR

DİKİLİ TANIK

çınar ağacı
sanki tarih kitabı
her bir yaprağı

GÖKDELEN

çoktan unutmuş
toprağın kokusunu
yaşamak mı bu

RÜZGÂRA

kırıldı, çekti
kokusunu içine
bir kır çiçeği

AYLAN KURDÎ

Derin bir kederle uyandı sabah Tanrı
Denizin önünde en temiz rüyanın kapısında
Uyumuş kalmış en masumumuzu gördü
Dolu yıldız bir gökyüzü şefkatle doldu çocuğa

Ay'ı koysalar yanına korkma diye gece aydınlık bir lamba
olur uykuna
Yıldızları koysalar yanına yakamozlar olur saçılır bütün
uykuna
Ağacı koysalar yanına arkadaş olur sincaplar büyük
gölgesinde uykuna
Sokağı koysalar yanına lunapark ve çocuk bahçeleri olur
uykuna
Sessiz bir dere, dalgın serçe sesleri koysalar yanına ninni
olur uykuna
Şafağı koysalar yanına ipekli bir örtü olur şavkı uykuna
Bir rüya koydular yanına kapandı küçük gözlerin usulca

Derin bir kederle uyandı sabah Tanrı
Denizin önünde en temiz rüyanın kapısında
Uyumuş kalmış en masumumuzu gördü
Dolu yıldız bir gökyüzü şefkatle doldu çocuğa

Güneşi koysalar yanına üşümüş ince parmaklarını
Avucunun içinde nefesiyle ısıtan bir baba olur uykuna
Bulutı koysalar yanına Galipten bir kardeş olur uykuna
Yağmuru koysalar yanına Kobanîden bir gökkuşağı olur
uykuna
Gökkuşağını koysalar yanına başucunda sımsıcak bir anne
olur uykuna
Dolu yıldız bir gökyüzü koysalar yanına üstünde yorgan
olur uykuna
Denizden bir dalga koysalar yanına köpükten beyaz bir
gülümseme olur uykuna
Bir rüya koydular yanına kapandı küçük gözlerin usulca

Tahir Abacı, Suat Kemal Angı, Gökhan Arslan, Naci Bahtiyar, Ali Asker Barut, Özkan Ali Bozdemir, Serdar Çakıcıoğlu, Ünsal Çankaya, Rasim Demirtaş, Necla Develi, Oresay Özgür Doğan, Hasan Efe, Necati Eker, Altay Ömer Erdoğan, Barış Erdoğan, Osman Serhat Erkekli, Ozan Genç, Nihan Işıker, Korkut Kabapalamut, Arife Kalender, Erkan Kara, Cihan Oğuz, İbrahim Oluklu, Cem Özeydin, Ozan Öztepe, İdris Sezgin, Halil Taralı, Şerif Temurtaş, Ertuğrul Tiryaki, Kerem Toker, Aslıhan Tüylüoğlu, İrfan Yıldız, Berker Yörgüç.

Ozan ÖZTEPE

Osman Serhat ERKEKLİ

Hüseyin Abi'yi ilk olarak 2005 yazında Safranbolu'da Bağlar'dan Kıranköy'e doğru yavaş yavaş yürürken gördüğümü anımsıyorum. Uzun saçları ve heybetli cüssesi ile kendisini kalabalıktan ayırıyordu. O zamanlar Fethi Toker Güzel Sanatlar Fakültesi'nde öğretim görevlisi olarak çalışan eşim Derya aracılığıyla birkaç ay sonra içerisinde tanıştım kendisiyle. Sonraki senelerde İstanbul - Safranbolu seyahatleri vasıtasıyla Hüseyin Abi ile muhabbetimiz devam etti. Aşağı yukarı her sene Safranbolu ziyaretlerinde bir araya gelerek keyifli sohbetler yaptık, O'nu daha yakından tanıma fırsatı edindim.

Hüseyin Abi İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde okuduğu 4-5 sene dışında yaşamını Safranbolu ve Karabük'te geçirdi. Yaşamının şizofreni ile kesişimini bu yıllara tarihlediğini anımsıyorum. Bir görüşmemizde bana İstanbul'un kendisini ürküttüğünü ve öğrencilik yıllarından itibaren uzun yıllar hissettiği korku ve endişeden dolayı İstanbul'a gelemediğini söylemişti.

Zalifre Yazıları Dergisi Hüseyin Abi'nin yaşamının son yıllarında önemli bir yer edinmişti. *Zalifre Yazıları* bir bakıma Cinozoğlu'nun periferiden merkeze seslenişini / uzanışını simgeliyordu. Zalifre (Safranbolu'nun eski adı) Hüseyin Abi'nin dile geliyordu ve O'nun edebiyat tutkusunun ürünüydü. Dergiye yayımlamaya 2009'un sonunda başladı Hüseyin Abi. Aralıklarla 24 sayı yayımlandı *Zalifre Yazıları*. Geçen ay konuştuğumuzda sağlık sorunları sebebiyle dergiye bir süre ara vermesi gerektiğini söylemişti. Zalifre bir periferi dergisi de olsa Hüseyin Abi her seferinde yerel isimlerin ilgisizliğinden dem vururdu.

Hüseyin Abi sağlam bir sigara tiryakisiydi. Kanser teşhisini ilk Osman Abi'den (Serhat Erkekli) işitmiştim. Ağustos ayındaki telefon görüşmemizde Hüseyin Abi benden okumak için bol bol kitap göndermemi istemişti. Yeni başlayacak olan kemoterapi sürecini bu şekilde geçirmek niyetindeydi. Vefatından 1 gün evvel aradım Hüseyin Abi'yi. Kadıköy'deki YKY kitabevindeyim. Okuması için O'na Marcel Proust'un *Edebiyat ve Sanat Yazıları*'ni, Cemal Süreya'nın *Papirüs'ten Başyazılar*'ını almıştım. Orhan Pamuk külliyatına ilgisine istinaden üçüncü kitap olarak da son romanı *Kafamda Bir Tuhaflık*'i almayı düşündüm. Hem bu kitabı okuyup okumadığımı sormak için hem de bir gün sonra Safranbolu'da ziyaretine geleceğimi haber vermek için aradım Hüseyin Abi'yi. Bana kitabı henüz okumadığımı söyledi ve yanımda getirmemi istedi. 4 Eylül'de ikinci vakti Safranbolu'ya varduktan yaklaşık yarım saat sonra sokaktan yayın yapan belediye hoparlörlerinden duydum vefat haberini.

Her daim yanıt aradığım bir sorudur: Kimdir Şair? Sürekli şiir yazan kişi midir? Şiir kitapları yayımlayan, ödül alan, bol baskı yapan?.. Küçük yaşta kaybettiği kızı Neslihan'ın yanbaşıma defnedildiğinde bir tanıdığı mezarı başındaki ahşap levhanın üzerine "*Büyük Şair Hüseyin Avni Cinozoğlu 1955 – 2015*" yazdı tükenmez kalemiyle. Buydu belki de cevabı; mezarına *Şair* yazılıdır şair kişi.

06.09.2015

184

Bugün 6 ağustos 2015. *Akatalpa*'ya günlüğün yeni bölümlerini gönderdim. İnternet cafede yazdırıyorum. Sağolsun Önder Bey ve Serkan arkadaş yılladır benim nazımı çekiyorlar. Ardından Erenköy pazarına gittim. Bol miktarda bama, barbunya ve domates alıp buzluğa attım. Kışın onlar bulunmaz nimet oluyor. Ayrıca üç büyük kavanoz hıyar turşusu kurdum. Dolaptaki bakliyatı da sayarsak kışa hazırım demektir.

185

Ruh taşıyan resmi annemin; otoportresi... Sevgi ile bakınca gülümsüyor. Bir tür Mona Lisa...

186

Annem 78 yaşında öldü. Daha yaşayabilirdi diye düşündüğümde mezarının yanında bir yaşında ölmüş bir bebeğin mezarı aklıma geldi. Dünyada her şeyin bir tesellisi var.

187

Hep bir şeyler atlatılıyor. Hayat atlatılıyor. Su içmeyi unuttur gibi hayati unutuyoruz.

188

Ozan Öztepe geldi. Sevil Avşar da vardı. Börek yaptım. Ozan anne yönüyle Gelibolulu. Kardeşi Muhammediye yazarı Yazıcızade'nin mescidinin arkasında Şeker Baba türbesinin oralarda oturuyormuş. Çocukluğum oralarda geçti. Bir gün bisikletimi durdurdu bir genç kız; Şeker Baba'nın ruhuna diyerek tepside baklava ikram etti. Ben bu baklava değil deyince de ev baklavası bu kadar olur, dedi. Oralarda bir inanç vardır: Gelibolu'da 999 ermiş gömülü imiş; 1000 olsa imiş ikinci Kâbe olacaktı. *Yerlere ve Göklere Dair*'in çıkışındaki sebeplerden biri de bu milli duruştur.

189

Kentsel dönüşüm dedikleri depremle ilgili inşaat projesi eski sayfiye bölgesi İstanbul Suadiye'nin gökyüzünü kapatmaya başladı. Ekonomi böyle dönüyor anlaşılır.

190

Hüseyin Avni Cinozoğlu hâlâ Zonguldak Bülent Ecevit Üniversite Hastanesinde. Bugün 20 Ağustos 2015. Konuştuk. Oksijen aleti için rapor çıkmış. Nihai teşhis hâlâ konmadı.

191

Fuhuş arttı. Yabancı dil konuşanlar arttı. Nüfus arttı. 50 yıl önce İstanbul'a geldiğimde İstanbul'da eskilerin bir sözü vardı: Pardon diyen eşekler çoğaldı. Çevremiz olumsuzluklar ile sarıldı.

192

Bugün 4 Eylül 2015. Cinozoğlu'na akciğer kanseri teşhisi daha bir hafta önce konuşmuştu. Kaybettik. Kendisi üzerine pek kondurmamıştı. Şikâyetlerini koaha bağlıyordu. Son görüşmemizde "ben inançlı biriyim ilahi bir dünyada daha rahat edeceğim, 80, 85 yaşına kadar yaşamak kötü" demişti.

Altay Ömer ERDOĞAN

KIŞ HAZIRLIĞI

sözün bittiği söyleniyor
gölgemin uğradığı her yerde,
Eylül ki nasıl kanatırsa bütün aşkları
pusulasız kalbime deniz kabukları bağlıyor,
ağlamak taşra alışkanlığı diyor bir ses
ama ötekine geçmeyen nefes gibi
soluyor sabahı bekleyen saksısında.

övgüler diziliyor ipe, kış hazırlığı
sararan yaprakların kuşkusuyla çoğalan,
erken bakışların tetiklediği aynalar
gülümsüyor bu çoğalmaya,
yordamımız yok oysa ne bir ağaç gibi
dik durmaya ne kararlı bir yaprağa
öykünerek toprakla buluşmaya.

bizi bizden ayırt edemiyor tozlanmış zaman
kimimize cömert, kimimize cimri olsa da,
belki tutkularına tutunmayı denemeli insan
hesaba katarak dibe çakılmayı da,
insanın kendinden başka engeli var mı hayatta
kime, neye dokunsa kendine dokunuyor
ve kendinden başka bir son.

gözlerim birkaç güne ölür
büyük resmi göster patron!

Necla DEVELİ

KEŞKE

neyse ateşe tapma dedi kül
kavağın gövdesinden sıçrayıp
duman aldı başını gitti

dağlara yürüse keşke...

hangi baharda ayıp
pencereden gül almışlığımız
çoktan kirlendi ellerimiz

yağmurla yıkansa keşke...

dinler, dinler içinde
dinler, inler içinde

Kerem TOKER

VERONİCA FRANCO'YU NASIL BİLİRDİNİZ?

göğsünü ürperten rüzgâra değin
koştun kırlarında
aşk,
dudaklarını birbirine ilmekleyen ilk dize
gibi ağzını doldurdu
düşlerinin siyasası soldurdu
soylu *venedik*'te bilinemez günahları
yatağına gömülü iktidar kanatlarırdı
güvercinleri sıcak yarığında

kıymetli bir taş gibi koparmaya yetmezdi
etini sıkan altın dolu bürokratların avuçlarından
kalbinin büyüüne kapılanlar için dökülürdü
kansız ruhundan defterine siyah mürekkep
sevdiğinin ellerini tutamazken
kadınlığın her gece bir defter dolusu ölürdü
ölürdü bir de şehrin tüm kadınları
yaz gecelerinin esrik gülüşlerinde beliren suçlardan

dolunay gibi dişlemişti boynunu
aç kurtlar
ve ulurdu fahişesin diye
güzelliğini hor gören kıskançlık
kutsal kisvesine bürünüp
gelirdi üzerine üzerine
zamanın içinden fişkırışmış
lavanta kokulu şiirlerdi
tanrı'nın verdiği hediye

masumiyete susamış bir papaz
şehveti bulurdu güzel gözlerinde
anlatamadıkça
insan soyunun kibri nerede başlar
ve kapanır yarası
erdem bir güneş gibi parıldardı
senin yitik sözlerinde

06.04.2015

Serdar ÇAKICIOĞLU

BERABER

soğuk bir akşamı hatırlıyorum
koğuş aralığında gözlerimiz
şişeler
birkaç hayalet

kime göründü ilk kara parçası
ölü ağaçlarda o papağan
kanatlarıyla tuhaf
sürünerek beraber

CAZ MI? BAYILIRIM!

Ozan GENÇ

Biz türkülerle, şarkılarla, biraz da türkü - şarkı kavgasıyla büyüdük. Babam ve onun babası, yani dedem türkü delisiydi. Annem müzikten pek anlamazdı ama dayım da tam bir klasik Türk müziği tutkunuydu. Babamla dayım habire kapışarlardı. Hatta babam müzik dedikçe dayım kızar, "Musiki, musiki!" diye kendince düzeltirdi. "Ya sen?" dersiniz, galiba babam ağır bastı ki ilk gençlik yıllarımda epey türkü bellemişim. Dayımın müziği bana epey ağır gelirdi doğrusu, hele o içinde Arapça ve Farsça sözcükler geçen şarkılar yok mu...

Neyse, ortaokulu bitirdik, kasabanın lisesine geçtik. O da ne, çevrelerinde pervane olduğumuz kızların ağzında Julio Iglesias'lar, Bee Gees'ler, Adriano Celentano'lar, Enrico Macias'lar... Bakıyosun, baldırı çıplak işyar kızı, işçi kızı, mahalle kızı, nerden öğreniyorlar, nasıl öğreniyorlar şaşarsın, ağızlarında hep o şarkılar, hem de şarkı adlarının özgün biçimini, yani gavurcasını kusursuz söylüyorlar. Başımızda ulusçuluk da var az buçuk, kızlara söylev veriyoruz, "Kendi ekimize bakın bre cadılar, elin gavur müziği nenize" filan diyoruz, ıııh. Baktık olacak gibi değil, ozanız ya, başladık moda şarkılara karşıtlama (nazire) döktürmeye, usumuzca öyle caydıracağız cadıları. "Those where the days"ı "Tos vurdu deyyus" yapıyoruz, vesaire, kıkır kıkır gülüp geçiyor haspalar. Baktık olacak gibi değil, ufaktan pop takılmaya baktık biz de, albümlerdi, Ajda'ydı, Sezen'di, Nükheth'ti, Hey dergisiydi, falandı filandı, ancak hepsi boşa gitti. O sıra liseler arası hafif müzik yarışması var, bizim kızların hepsi lisenin uyduruk orkestrasının uyduruk solisti ve gitaristi, Cem Karaca çakması kara gözlüklü zibidiye tutkun, hepsini sırayla pastanelerde görüyoruz, bizse avucumuzu yaladık. (Bir mandolin alıp saklı gizli çalışmam o günlerdedir, yıllar sonra açık edeyim ki, "Daha dün annemizin kollarında"dan öteye geçemedim).

Üniversiteye geldiğimde usumda müzik yok, şiir var artık. Dergileri izliyorum, sık sık kapılarını aşındırıyorum, ozan arkadaşlar ediniyorum. Bir gün Zeynel Damdaduramaz'a rastladım, o da şiirleriyle ilk çıkışını yapmış genç ozanlardan o sıra. Bir grup ozanla birlikte bizden bir kuşak büyük Seyfi Çaktak'ı evine çağırılımış. Takıldım ardına. Cihangir'de, deniz gören bir kat. Kızlı erkekli bir ozan grubu. Cin tonikler içiliyor, çerezler atıştırılıyor, şiir konuşuluyor. Bir de hoparlörleri bizim eşek kadar var bir müzik seti, gıygıylayıp duruyor. Taşradan yeni düşmüşüm, değerli ozanlar arasındayım, edecekleri her sözcük önemli, kaçırmak istemiyorum ama müzik sesi engel. Çalan müzik ise bizim evde ne zaman başlasa gürültüden sayıp radyonun düğmesini çat diye kapattığımız türden, kapı gıcirtısı gibi bir şey. "Şu müziği kapatsak" diyecek oldum. Anında tüm başlar bana döndü, ok gibi bakışlar, meğersem bilmem hangi caz üstadının en son albümümüştü. Zeynel'in fisiltısını duydum sonra: "Valla ben getirmedim, kendi takıldı ardına" diyordu ev iyesi olan ozana. Neyse o bağışlayıcı bir gülümseme ile baktı bana, sordu:

"Ey genç ozan, sen neler dinlersin bakalım?"

Boynumu büktüm, doğruyu söyledim.

"İşte Neşet Ertaş, Ahmet Kaya filan..."

"Neeeee, Neşet Ertaş mı??? Şu gevrek ve yavan köylüyü, öyle mi?" dedi Mahmut Dutyiyen adlı ozan arkadaş, yüzü alt üst olmuş.

Şule İrigöz adlı ozan arkadaş da, "Baksana Ahmet Kaya da dinliyomuş..." dedi dudaklarını bükerek.

"Özgün müzik, üzgün müzik" gibi sesler duyuldu, gülüşmeler oldu.

Neyse, aralarında "Regtaym mı, Bogi Vogı mi, bluez mi" tartışmasına başladılar da beni unuttular.

Öğrendim ki, ozanlar caz dinlermiş, caz severmiş meğer. O günden sonra ben başladım caz albümleri, caz kitapları toplamaya. Neme gerek, hoşuma gitmedi de değil. Ne de olsa insanı rahatlatan bir yanı var. Caz konserlerine bile gittim. Birinde Mahmut Dutyiyen'le gitmiştik. Baktım, o ara üç numara traşlı gezmekten cayıp uzattığı saçlarını savura savura ve sağ elini başparmağı yukarda indirip kaldıra kaldıra tempo bile tutturmuş. Ne yalan söyleyim, kendimi bu biçimde caz müziğine veremediğim için üzülüm de. O sıkıntıyla da bir ara uyumuşum...

Aradan altı ay ya geçti ya geçmedi. Ben bu Mahmut Dutyiyen'i eve çağırılmışım. Özellikle çağırdım ki caz koleksiyonumu görsün diye. Neyse, geldi bu, ben gerinerek ta Amerika'dan getirttiğim bir Dave Brubeck albümü taktım sete. Sonra da Mahmut'un isteğiyle dondum kaldım:

"Neşet Ertaş yok mu yav?"

"Valla hepsini kırdım attım. Bırak şu köylüyü." dedim.

"İşte şimdi saçmaladın ki genç ozan Ozan Genç, tam saçmaladın. Bozkırın büyük abdalına, o büyük ozana sen nasıl öyle dersin? Ozanlığından utan Ozan!"

Seyfi'nin evindeki tepkisini anımsattığımda ise şöyle dedi:

"Valla hiç anımsamıyorum. Öyle dediğimi de hiç sanmıyorum. Bozkırın büyük abdalına ha... Ben ha."

Ne yaptım? Kırıp attığım Neşet Ertaş albümlerini gidip yeniden satın aldım, epey de para verdim. Ya Ahmet Kaya dersiniz, doğrusu başta o konuda bir duraksama yaşadım, belli ki. Neşet Abim bağışlanmıştı, terfi etmişti, ama onu bilemiyordum. Uzun sürmedi, bir etkinlik dönüşü bir kaç ozan arkadaşla Şule İrigöz'ün aracına binmiştik. Yol boyu Ahmet Kaya hiç susmadı. Ben de Şule İrigöz'e o günü, "üzgün müzik"i, gülüşmeleri hiç sormadım. Sorsam şöyle diyecekti: "Hiç anımsamıyorum".

Ben genç ozan Ozan Genç, taşralıktan mıdır nedir, hep sonuna yetişirim ya, bir baktım bu kez herkes bir etnik müzik tutturmuş. Santurlu, sitarlı, balalaykalı müzik modası almış başını gidiyor. Bir yandan rembetiko, bir yandan Kürtçe ezgiler her yerden fişkırıyor. "Eşkiya" filmi oynadı, Kazancı Bedih'in dudaklarını yalaya yalaya okuduğu gazel büyük keşif sayıldı. O hızla, bir romancından tevatür, bir vakit hepimizin dalga geçtiği İbo'nun büyük ses olduğu söylenir oldu. Sıfırlandık mı yine, haydi yeni albümler peşinde koşmalar. Neyse ki etnik müzik bir derya, sana da bulunmamış birileri kalıyor, bir İranlı kızcağız buldum, "Bir Sepideh var ki azizim..." diye bir kaç kişiye satabildim.

HASILI

eninde sonunda kaybeden
diktiği ağaçlar yükseklerle yarıştı
kokladığı yapraklar ulaşılmazlar
böcek rüyalarının kası okudukları

ağaçlar çürür
çaresizlikten
doğanlar doğar
bin özgürlükten
çürümek çaresizlik doğmak özgürlük
hepsi yokluğu kazır
bir parmak mesafede hazır ve nazır

hasılı insan olmaktı ve rahatsızlıktı

Bir yıl geçti geçmedi, bir baktım ozan arkadaşların ağzında dayımın o ağır şarkıları, Arapça ve Farsça sözcüklü dizeler... Ulan ne oluyoruz, yine mi bir şeyleri kaçırdık diye gözlerimi açıyorum, herkes Dede Efendi'lerden, ferahfezalardan, mahur bestelerden söz ettikçe elimin altında dayım gibi bir kaynak varken çöplenmemiş olmama hayıflanıyorum. Neyse, kimi ozan arkadaşların yana yana kimi plakları aradıklarını öğrenince, "Dayımda var" havası atma şansım oluyor, bir ara kasabaya gidip dayımdan o plakları istemeyi kuruyorum. Anlaşıldı ki, meğer Tanpınar modası varmış. Gittim ben de bir kaç romanını aldım. Aldım ama sökebilene aşkolsun. Ağır ve ağıdalı bir dille döktürmüş adam... Sonuna kadar okuyamadım hiç birini.

Değerli ozan ağabeyim Hüseyin Hepbilen'le karşılaştık bir gün, oturduk söyleştik. Bir ara müzik beğenisi konusunda yaşadıklarımı anlatınca, o güldü.

"Sen genç ozansın, öncesini bilmezsin. Bize ortaokulda Mozart, Beethoven sevdirmeye çalışmışlardı. Neyse lisede "aranjman" modası başladı da işkenceden kurtulduk. Beyaz kelekler melebekler, Tom cons mom cons derken, baktık kızları dansa kaldırmada işe yarıyor, bayağı sevdik bile. Üniversiteye geldik, meğer o müzikler basbayağı yoz müzikmiş, öğrendik. Ruhi Su modası var. Hatta bir gün rakı içiyoruz, ulan rakı içerken de Ruhi Su türküleri mi deyip, 'Dün gece Çamlıca mehtabına geldin' diye bir gazel atacak oldum, neredeyse beni döveceklerdi. 'Zahit bizi t'an eyleme' ile içecekseniz size afiyet olsun deyip çıktım gittim. O ara arabeske sövüp sayıyoruz. Bir kaç yıl sonra bir baktım, Orhan - Ferdi kavgası yapan ozanlar türemiş. Neyse o bitti, şanson modası başladı. Evde hâlâ Edith, Mireille, Serge kasetleri durur. Demek ki sen caz kısmında devreye girmişsin."

"İyi de ağbi ben ne yapıcım? Ezgi modalarını hep kaçırıyorum."

"Kolayı var, ozanlar bu ara hangi müziğe sövüp sayıyorlarsa bir sonraki moda o olacaktır. Otur ona çalış..."

Sanırım sırada ilahiler var!

BOYASIZ RESİM

seninki ağır değil aynalı kehribar
dert değil gemlik zeytini, ezilmiş içten içe kırık
hani deniz, hani deniz

oysa denizler senin
resmedecek balıklar firari, kendine yüklü dokuz ay
döküldükleri cephane

nasıl desem benden sonra gözleri çöplük
öküzgözü bir bağda şarabi renkte
sarhoşluğum yüzyıllık

on sekiz yaşımı gördüm, "ürgüp" kaçtım
yaylaya çıkma, göğsümün zirvesinde serinle
başkasını oyala

nerelisin der, nereye gidersek yurdum
sen kendine uyanmışsındır
beni ört, ört beni

sahile inme, deniz gönlü boş olanı tanır
hayal kurma, hayaller kurmaca
içini bensiz dolduramazsın

temmuz da geçiyor hüzün kızı, ağustos da
güvenme demiştim eylül sevişmelerine
çoğu kırık dökük boyasız resim

Berker YÖRGÜÇ

KURTARAN ATEŞ, SAKLAYAN TAŞ

-Bütün parolalar denendi ama mağara açılmadı
Vurulan kapıların yarattığı bir sessizlik içeride
Ateş söndü ama yüzümüzü aydınlatan yansımaları kaldı
Herkesin saçını taradığı bir oğul oldum-

Bana yük değil arkadaşır ağırlığı
Uyku hesabı yapmadan katılırim gece ordularına
Bandonun müziğine dalıp kaybedilir savaş

Hesaplanamaz gücüyle örgülüdür saçların
Eve kapananlara kapıdan iyi haberler veren
Nabız yavaşlayana yaşayacağına inandırır

Önce, dizdiğin taşları dağıtır yanında yürüyen
Verdiğin hediyelerin açılmadan atıldığını gördün
Kurduğun sofraya sırt çeviriyor sürüngele

Attığın ok senin parmağımı kanatır ilkin
Sokaktaki telaşın ilaç saatleriyle bölünür
Kurduğun tuzaklar yalnız yaralı olanları yakalardı

-Başına yeni dertler açtın eski cezanı unutup
Sürünerek yanıma sokulan kaçağım
Sinemada filmin sonunu tahmin etmeyen
Yalnız ikimiz kaldık-

DURGUN GÜNLÜK IV

Korkut KABAPALAMUT

05.06.2015

Günlüğe 16 günlük bir ara vermişim nedense. Sebebini gerçekten bilmiyorum. Kendimi biraz zorlasam kolaylıkla yazabilirdim. Ama okumak işime gelmiş demek ki. Tembelligim tutmuş yine. Hâlbuki disiplin işidir günlük tutmak. Her gün az da olsa bir şeyler yazmak gerekir. Düşünmeden ve eylemeden geçirdiğimiz bir gün yok. Dilesek de yapamayız zaten bunu. Ve bu aklımızdan geçirdiklerimizin, yapıp ettiklerimizin bir bölümü mutlaka kayda alınmaya değer niteliktedir.

Büroya pek gittiğim yok bu aralar. İşler son derece durgun. Ben de onun yerine dışarı çıkmayı veya evde kalıp durmadan okumayı yeğliyorum. Film izlemek gelmiyor içimden hiç. Varsa yoksa kitaplar. Dünyanın kitabını aldım yine son zamanlarda, gece gündüz okuyorum ama henüz elimdekiler bitmeden yenilerine merak salıp aldığım için bir türlü eritemiyorum stokları. Kitapçılardan aldıklarım yetmiyormuş gibi, bir de Nadirkitap sitesinden baskısı tükenmiş iki kitap satın aldım. Biri Marcello Mastroianni'nin anılarını anlattığı *Hatırlıyorum*; diğeri, büyük tiyatro oyuncusu Mücap Ofluoğlu ile yapılan ırnak söyleşi: *Silinmiş Alkışlar İçinde*. Lakin bunlar geldikten hemen sonra günlük politika yazılarını içeren yaklaşık 500 sayfalık bir kitap (*Çöküş*) ve Carl Sagan'ın bir kitabını (*Karanlık Bir Dünyada Bilimin Mum Işığı*) aldığım ve derhal bunlara da gömüldüğüm için kargodan gelenlere başlamak nasip olmadı. Bu arada Yuri İlyasa'nın *Kıskançlık* ve Raymond Carver'in *Fil*'ini hayranlıkla okudum, pek çok dergi alıp zaman kazanmak bakımından sadece şiirleri okudum ama pek tatmin olduğumu söyleyemem. Taner Cindoruk'un bir şiiri ile en çok iki üç şiiri daha başarılı buldum, gerisi fasa fiso idi. Beğendiğim o iki üç şair de tanınan bilinen isimler değil pek. K. İskender'in *Akatalpa*'daki şiiri de oldukça güzeldi.

06.06.2015

Öğle... Bir film izliyordum ama takıldı. 1944 ABD yapımı, kara film türünde (*Murder, My Darling*). Yani en iyi cinsten... Sorun çözüldü ve filmi tamamladım. Tek kelimeyle mükemmeldi. O yılların Amerikan filmleri gerçekten enfesmiş. Yönetim, oyunculuk, senaryo ve özellikle diyaloglar birinci sınıf. İnsan izlerken asla sıkılmıyor. Belki entrikalar biraz karışık; ama ayrıntılara takılmazsanız, sonlara doğru mesele tamamen aydınlanıyor. Zaten bu filmlerde önemli olan da konu değil kesinlikle. O zamanlar ön planda olan yalnızca sinema yıldızlarıydı ve insanlar film izlemekten çok bu yıldızları izlemeye gidiyordu sinemaya. En azından ben bu sonuca ulaştım. Özellikle o zamanların karakter oyuncularının performansları inanılmaz düzeyde. Bu tür filmlerle dolu bir site keşfettim ve tadını çıkarmaya kararlıyım önümüzdeki günlerde.

11.06.2015

Öğle. Şimdilik evdeyim. Çıkar mıyım, bilmiyorum. Dün büroya gidip biraz çalıştım. Gece, büyük Amerikalı yazar

Tennessee Williams'ın, ilk gençliğimde hayranlıkla okuduğum romanından uyarlanan, John Huston'un yönettiği, Ava Gardner, Richard Burton ve Deborah Kerr'in oynadığı *The Night of The Iguana* adlı muhteşem filmi tamamlamaya niyetliydim ki, film takıldı, belki bugün tekrar denerim şansımı. Filmde olağanüstü derinlik ve güzellikte diyaloglar ve dizeler var. Ne de olsa tarihin en yetenekli oyun yazarlarından biri tarafından kaleme alınmış. Marlon Brando'nun oynadığı ünlü *Arzu (İhtiras) Tramvayı*'ı da bu büyük ustanın aynı oyunundan uyarlama idi. Ve yine en iyi oyun uyarlamalarından biridir bu kanımca. Bu muhteşem adamın P. Newman ve E. Taylor'lu *Kızgın Damdaki Kedi*'si de unutulmamalı tabii. Filmin sonunda muhteşem güzellik ve derinlikte bir de şiir var. *Sırça Kümes*'i de merak etmiyor değilim.

19.06.2015

Günlüğe yaptığım son eklemeler ve düzeltmeler ne yazık ki uçup gitmiş. Kaydetmeden çıkmışım muhtemelen. Ya da birdenbire bilgisayarın şarjı bitmiş. Birkaç kitap ve yazardan bahsediyordum yine, şayet yanlış anımsamıyorsam. Galiba, en çok da Sema Kaygusuz'un ve Ayhan Geçgin'in son romanlarını kısaca irdelemiştim. Neler yazdığım, hemen tümüyle aklımdan çıkıp gitmiş maalesef. Bu günlerde hayli dalgın, durgunum. Boşlukta pek bir şey hissetmeden yüzüyor ya da uçuyor gibiyim. Bakalım daha ne kadar devam edecek bu tuhaf ve sıkıntı dolu süreç? Bu arada romanların ikisinin de son derecede usta işi ve okunası olduğunu ekleyeyim.

Eppey kitap okudum. Öyle ki, adlarını anımsayıp buraya not düşmekte zorlanıyorum şimdi. Biri, *İşkencecinin Çırağı* adlı öykü kitabıydı. John Biguenet adlı ABD'li bir yazara ait. O. Henry öykü ödüllü yazar, üç yıl art arda Amerikan Öyküleri Antolojisi'ne girmeyi başarmış; ki, anladığım kadarıyla, bu çok az yazara nasip olan bir başarı. Kitaptaki öykülerin tamamı mükemmeldi. Hayal gücüne, özgün, şaşırtıcı, yer yer fantastik olaylar ve karakterler temeline dayalı olarak, eşsiz bir yetkinlikle yazılmış tümü de. Şu anda da yine çok önemli, büyük bir ABD'li yazarın, Flannery O'Connor'un *Bilge Kan* adlı ilk ve kült romanını yoğun bir haz ve dikkatle okuyorum. Amerikan Gotiği ekolünden (kendi kabul etmese de), çok genç yaşta yaşamını kaybetmiş, özellikle öyküleriyle bilinen, sevilen bir yazar. Dilimize çevrilen iki öykü kitabını önceden okumuş ve neredeyse büyülenmişim. ABD'nin güneyinden çıkan en büyük iki yazardan biri olan E. Caldwell'i fazlasıyla andırıyor tarzı ve dünyası (diğerinin tütün ve viskisever W. Faulkner olduğunu söylemeye bilmem ki gerek var mı?). Tabii, Güney ya da Georgia deyince C. McCullers'ı ve onun henüz 24 yaşındayken yazdığı *The Heart Is A Lonely Hunter*'ını kesinlikle unutmamalı. Bunlara bir de *Alıklar Birliği* adlı başyapıtın genç yaşta intihar etmiş olağanüstü ve üstün zekâlı yaratıcısı J. Kennedy Toole'u da hemen ekleyin; ki kendisi F. O'Connor'un da çömezi ve müdavimi sayılır (ayrıca sağlığında bir türlü yayımlamayı başaramadığı yapıtıyla, öldükten sonra Pulitzer ödülü kazanan tek yazar). Sadece pamuk ve caz müziği konusunda değil, hüznü, müthiş yetenekli, özellikle kara mizah türünde uzman yazarlar çıkarmada da mümbit bir yer demek ki bu Güney. Ayrıca *Bilge Kan*, John Huston tarafından 1979 yılında büyük bir maharetle sinemaya uyarlanmış.

Saat 00.10. Yeni günün henüz onuncu dakikası başka deyişle. *Bilge Kan* tamamdır. Romanın sonu, giriş ve ortalarından da üstün ve hipnotize edici idi. Kitap bitince dışarı çıktım. Daha doğrusu hevesle sokağa attım kendimi. Yemek-kahve-kitapçı ritüelimi, kim bilir kaçınıcı kez keyifle yaşama geçirdim. Bir restorantta tavuk ızgara yedim; üzerine kahve eşliğinde hafif bir pasta ismarladım. Oradan kitapçıya geçip birtakım kitapları uzun uzun inceledim (bu arada eğer yanlış anlamadıysam, kısa bir süreliğine genç bir hanımın masumane olarak nitelenebilecek kur yapma girişimlerine de maruz kaldım. Sonra anlamadığım bir nedenle bana gücenip veda etmeden gitti). Özellikle de *Bir Psikiyatristin Gizli Defteri* adlı 53. baskıya erişmiş kitabı ve Jean Echenoz'un *Şimşekler*'ini. Roman, büyük mucit ve elektrik dehası Nikola Tesla'nın yaşamını, kısmen kurgusal olarak inanılmaz bir maharetle anlatıyor ve okura kesinlikle doyumsuz bir okuma deneyimi sunuyor. Bugün aldım ama birazdan bitirmiş olurum. Bu yazarın tüm kitaplarını hedefe koydum. Başta da Ravel hakkında olanı. Şiire pek gereksinim duyduğumu söyleyemeyeceğim bu aralar. Ama sağlam bir öneri olursa da hayır demem. Payanda'nın muhteşem şiirlerini Facebook üzerinden okumakla yetiniyorum şimdilik. Arada bir de Ritsos okumak hiç fena olmuyor. Kanımca tüm zamanların en iyi şairi o. Benimse bu aralar şiir yazdığım yok hiç; belki yakında bir tanesine girerim ama sonuç yeterince parlak olur mu, ondan hiç emin olamıyorum şimdi doğrusu. Dünya tarafından rahat bırakılmak, en eşsiz nimet ve aynı zamanda katlanılması en güç pozisyon sanırım bu arada.

14.09. Uyandığında saat 12'yi biraz geçiyordu. Dün de aynı şey olmuştu. Hayırdır inşallah. Normalde 10 civarı uyanırım hâlbuki.

Tavan vantilatörü vızıltısı eşliğinde biraz Maupassant okudum. *Une Vie* adlı romanı. Sonra okuma etkinliğini iyice abarttığım haklı düşüncesi ve kaygısı ile film izlemeye karar verdim.

Mutfaktan helva ve püre kokuları geliyor, biraz da kuzu eti. Akşama misafirimiz olsa gerek.

Can sıkıntısını yenemiyorum. Oysa kısa süre önce, yalnızca ahmakların canının sıkılacağını, zira keşfedilmeyi bekleyen sonsuz bir evren olduğunu yazmıştım Facebook'ta. Demek ki büyük konuşmamalı, yazmamalı. Belki de yeğenim Bulut'tan uzak olduğum ve muhtemelen daha uzun bir süre için uzak kalacağım içindir. Millet yaz tatili planları yapıyor haklı olarak, bense önümde sonsuz uzunluk ve anlamsızlıkta bir zaman ve mekân koridorundan başka şey görüp düşünmüyorum. Yaşam sıkıcı bir koridordan geçmekten başka ne ki zaten. Şimdi duvarlardaki resimler yavan, soluk, zaman son derece ağır devinmekte ve ben o koridorda ne arıyorum, bu soruya yanıt verebilecek hiç kimse yok.

01.27. Gözlerim yanıyor. M. Mastroianni'nin anılarını henüz tamamladım. Kolay okunan, yer yer ilginç, tıpkı aktörün oyunculuk anlayışı ve tarzı gibi uçarı bir metindi. Kanımca gelmiş geçmiş en karizmatik aktör. Kendisi vücudunun hiçbir yerini sevmeyişi ve güzel bulmadığını söylüyor. Sözüm ona, Fellini'nin mahir ve gözde kameramanı, onu güzel gösterebilmek için kırk takla atmak zorunda kalmış. Hiçbir rol için de bir ön hazırlık yapmazmış, yapanlarla da dalgasını geçiyor bir yerde. Tam

YARATILIŞ

1.
Suya basıyorum, binlerce yıllık tanıştığım avuçlarının
Tufanda boğulan yarısıyım karanlığın
Dedim Nuh'a:
Kalbin nehirlerini de al yanına
Su sızan yerinde dirilt gövden ki yarayı
Bir kez olsun başkaldır kibrideki müziğe
Eller, gökyüzüne açılan bedenleridir seslerin
Onlardır tanrıyı canlı kılan

2.
Bir ağacın kovuğunda düş biliyor terlerim
Keskin bir bıçak gibi saplanıyorum içime
Dedim Musa'ya:
Asanı suya değil söze sapla
Kervanlarla geçmiş taşınır, kulağa
Zina dediğin aşkın zamanı tozlayan ruhu
Yalnızca bir kez yakışır her tanrıya

3.
En çok yağmura benzerim yenildiğimde
Hafiften dağa dokunur
Gizli tapınaklar inşa eder ruhum
Atalarımın pas tutan sesleri zehirledi toprağı
Dedim İsa'ya:
Mıh gibi çakan gördüğün düşlerin
Sırtında taşıdığın kambur yükü yaratılışın
Meryem'i al ve bir çocuk doğur
Mecdelli tapusu olsun ezilen yüreğinin
Git ve aşkın için yaşa çarmıhını

4.
Çocukluk iyi bir gömüttür
Dedim Muhammed'e:
Çocukluğuna göm tarihi, temizle abdest uzunluğunda
Sakalları kesilmeli artık tanrının
Beyaz entarinin saklayamadığı çıplak yaraları var doğunun
Akan kızgın fikirdir
Ortadoğu'da çocuk ölümleri
Kara bir peçenin ardında duruyor ölüm
Muhammed İsa aşkına dedim:
Tüm sözleri kanyor tanrının.

170 filmde oynamış ve bunların 20 kadarı gerçekten kötüymüş. Bu derece yakışıklı, tanınmış ve zengin bir adamın 46 yıl boyunca aynı kadınla evli kalması da beni ayrıca şaşırttı. Latin Âşık nitelemesinden nefret ediyormuş, bundan kurtulmak için bir eşcinseli, çirkin bir boynuzluyu, hamile bir erkeği bile oynamış ama aptal Amerikalıların o meşum adlandırmasından bir türlü yakasını sıyrılamamış zavallı. Ayrıca o derece tembelmiş ki, en büyük fantezisi, sağır dilsiz ve tekerlekli sandalyeye mahkûm bir adamı oynamakmış. Çok sevdiğim bir aktör ve insan hakkında pek çok şey öğrenmiş oldum, baskısı çoktan tükenmiş bu hoş kitabı okumakla.

Suat Kemal ANGI

NARKONOSTALJİLEPSİ

Eskiden çay kenarına giderdik şu toprak yoldan
Rakı içmeye balık yemeye şarkı söylemeye
Kötü hayata güzel kızlar getirmeye
Gündem fakirdi kamuoyu dilsizdi teknoloji zayıftı
Şakayı su yılanları yapar barajı porsuklar kurar
Helikopter böcekleri deve dikenlerinden alır yakıtı

sanki şaha sordu günü uyuyan ayna
sanki vezire sordu yönü esneyen patika

İklim sabit coğrafya masif flora zengindi
Bahar güneşi pudra şişesinin deliklerinden akar
Yaz yağmuru develerin tükürüğü gibi yağmazdı
Çukurova'da pamuk Ege'de tütün Karadeniz'de çay
Kutsal koyunları ve kutsal sığırları Doğu'nun
İlkokul kitaplarında yazanla sütkardeşi her şey

Huzurun cini yoktu meleği de perisi de
Göz ucuyla imrenerek baktıklarımız
Mini etekli kelebekler, mini etekli kelebekler
Ve üstü açık, üstü açık, üstü açık Kadillaklar

sanki şaha sordu günü uyuyan ayna
sanki vezire sordu yönü esneyen patika

Peşine takıldığımız tütsülü yalanlar yoktu
Hititli pagan akrabalarımız ve soyunu
sopunu merak etmediğimiz komşularımız vardı
Kurtuluş Savaşı mutlaka yapılmıştı
Köpekler havlar kediler miyavlar
Yaralı kuşları onarır yaralı kuşlar
Herkes için tarih yazının keşfiyle başlar

Ama hep dile ve örtüye ilahi kulplar takan çekirdek:
seçmenin sağduyusu: kente gelmek: savurduğumuz bumerang

Sözcükler daha basit, hayat daha anlaşılırdı
Avrupa sadece maldı ve prospektüsler yalnız ilaç
kutularından çıkardı. Demek ki şiire ailecek inanılırdı.
Demonte edilebilir bir coğrafyada yaşadığımızı bilmiyor
olduğumuza göre, aşk tüm ülke için bir ihtiyaçtı.
Kültürün mafyası algının operasyonu
toplumun mühendisliği keşfedilmemişti daha:
Dili şekeri için sakız niyetine çiğneyen akademik tayfa
Cinleri meleklere perileriyle adalet ve matbuat saraylıları

Sonra bir gün
Durup dururken nem oranı yükselmeye
(nem oranı yükselince insan patlar
olmayacak haltı yer dil ısınca)
ve çay kafa yapmaya başladı
Herkes Çernobil sandı, bence NSA'ydı:

Çok genç çok solcu ve grup çalışmasına müsait
senarist arkadaşlar, yeni aile yapımızın çekiciliğini
anlatan etnik esintili feodal diziler yazacaktı
Bir toprak ağası ve tek bir taş konak
Dışında siyah ceketli silahlı adamlar
İçinde her vurgunu aşk-vuruşu sanan
çoluk çocuk genç yaşlı en az yüz elli insan
Yeşilçam filmlerine yeni etiketi böyle yapıştırdı:
Türkçe altyazı seçeneğiyle yabancı film kuşağı

sanki şaha sordu günü uyuyan ayna
sanki vezire sordu yönü esneyen patika
sanki kulunuz müptela yakın coğrafyaya

(gece aynaya bakılmaz, uyurken saat sorulmaz)

Kutup ayıları gibi kaybolduk ya lan
Eriyen buzullarda

Hüseyin Avni Cinozoğlu
(1955 - 4 Eylül 2015)

Şairimiz Hüseyin Avni Cinozoğlu'nu sonsuzluğa uğurladık.
Sözcükler ve ışıklar içinde uyusun... - Akatalpa

KARAKOVAN

hiç bir şeyden habersiz değil
atılan mermilerden
dökülen kandan
çaresizsin
şair
sin
ş
i
i
r
s
i
z
s
i
n
sin için
kazılan toprak derin.
kara.
kovan değil.
bal değil, şeker değil.
yarattığın dil ulaşmıyor ellere
ellerin acı katıyor sözcüklerine
acı kendini buluyor bakışlarında
acı kendini vuruyor bakışlarında
çığlık çığlık yükseliyor ağıtlar
dinle
dur
bak
bir
kere
gör
"kör olma da gör bunu"
"kör olma da gör bunu"
gör
kör
ol
ma
da
gör bunu gör, beni değil.
arılar bozuyor peteklerini düştükçe tetik
denkleştikçe gez göz ile çiçekler soldu
ay büyüdü, gün azaldı ömürde arpacık
arpacık arpacık değil hem demirde
eksik bir şiir yazdım yine
silahlar sustuğunda
bittiğinde kan
tamamlanacak
ey
ey
şair
namlusundan fırlayan kurşun
ışığından hızlıdır, parçalayan
çatışmalardan ne kadar uzağa kaçılır söyle
kaç kovan bulunur mermisinden akan kanı yunmayan?

Gebze, 29.3.2012.

Olağan çürüme ve sezgili telafi
iyi huylu sözcüksüzlüğe bölünen
avcı toplayıcı haz. Gülünç şen şakrak
bir uzaklık olsun aramızda.
Sen "ünlü mutsuz" çağının rehinesi
sen süsle ve seyret cılkı çıkmış karaağacı
tanrıyı yüzüstü bırakmış çılgın ateşi çağırın.

RÜZGÂR İÇİN TAŞ

hep bir akşam yemeği ağırlığını tartan
farkına varma yetisi ilaveler çardaklar
çelimli gidişat kavis ve kıyıntı
bir coğrafyanın bilinçli hüznü

aklımı açıyorum pusu arkı birikime
sana yakıştırılan, estetik çözümsüzlük
mü diyelim bu agora söylencelerine

[söndürür ışıkları ölçülü buyruklarla
keser dilini "kızgın damdaki kedi"]

vallahi de billahi de gözleri kör aykırılığın
hatıridir ve çağrışımlı bozkır pususu
düşlerini bekleyen öznenin marifeti
imgesi benliği olan ağaç ve ırmak alkışlanan

bak biz seninle aynı alışkanlığın
çelişkisiyiz aynı boşluğun kadim bereketi
çok yanıtı bir ablukanın küçük zaafiyiz
aynı acıya batırılıp çıkarılan us payı

şimdi kuşkuya ulaşarak sevinçle
bildirim ki biz ölüyüz korkunç kırgınız
kendimize bu güzel günler çölünde
korkunç ötekiyiz buz dağımız yazgıya
bir kalabalıktan diğer bir kalabalığa
ayna için tahta panjurlu demir kapılı
cibinlikli öykülerin içindeyiz...

susalım susalım mı bu işgal altında.

["Sonra çareler aradım sakince"
en hassas sertüvene ihanet edecek olan
mürekkepte hünerli o zehir...]

LANETLİ BİR YAZ

Yaralarımıza konan karasinekler
Daha konar konmaz
Kurtlanmaya başlıyorlar kanatlarından
Tanısı konmamış dertlere tutuluyorlar
Kanımızı emmek için odalarımıza giren sivriler

KAYIP SAKLAMBAÇ: BİR VARLIK BİÇİMİ OLARAK YOKLUK

Gökhan ARSLAN

Yokluk, bazen görünür olmanın en kolay ve en merak uyandırıcı yoludur. Kaybolduğumuz, kendimizi kaybettiğimiz bir anda, aslında farkında olmadan meydana salarız kendimizi. Ortada bıraktığımız tedirgin edici boşluğa birileri dadanır merakla, o boşluğu doldurmaya, bizi o boşluktan çıkarmaya çalışırlar. Tıpkı saklambaç oyununda olduğu gibi. Kendi çocukluğumuzdan beri belki de hâlâ var olan ender oyunlardan biri olan saklambaçta, oyunun ana amacı da kendini saklamak değil midir zaten? Saklamak ve bulunmamak. Her ne kadar saklanan bulunamama arzusu içinde olsa da, er geç başına gelecek şeydir bulunmak. Bulunamasa bile, arayan pes ettiğinde, saklanan ister istemez çıkmak zorunda kalır ortaya. Yokluk bazen varlığa dönüşür, bazen de varlık yokluğa. Bu ikilem de ister istemez Jean-Paul Sartre'nin *Varlık ve Hiçlik* (İthaki Yayınları, 2009) yapıtını getirir akla. Demem o ki, bazen kimileri için bir hiçken, başkaları için her şeydir. Bazen de her şey olmayı umarken, bir bakıyorsun ki aslında kocaman bir hiçsin.

Kayıp Saklambaç (Şiirden, Şubat, 2015), Muzaffer Kale'nin dokuzuncu şiir kitabı. Ne zaman elime Kale'nin bir kitabını alsam, her aynı şey geldi aklıma: dinginlik. Usul usul akan bir dere gibi. Ama derenin dibine dikkatle bakıldığında, suyla beraber sürüklenenleri de görmek mümkün. Kale'nin en uysal, en dingin şiirinde bile, kendini gizliden gizliye belli eden bir tedirginlik hâkim. Su akıyor ama akarken de kenarından geçtiği topraktan bir parça koparıyor kimseye hissettirmeden. O parçaları dibinde biriktirip başka derelerle birleşiyor ve öyle dökülüyor döküleceği yere.

Kayıp Saklambaç'ın ana damarı olan yokluk olgusu, daha ilk şiirin ilk satırında çıkıyor karşımıza: “Yeterince yaşadığımızdan emin olunca / ölümden döndük.” (Kamaşma, s. 7). Yaşamla ölümün bir denge içindeki birlikteliği, bizi yokluktan varoluşa kaydırıyor usulca. Tekrarlardan, günlük rutinlerden, sıkıntıdan yorulan bir benliğin gidip gidip geri gelmesi var sanki bu dizelerde. Ama asıl garip olan yaşam alanının ölüm olması. Ölümü / ölümden yaşadıkta sonra, yeniden hayata dönmek, belki de saklanılan ölüm alanının da zamanla sıradanlaştığını gösteriyor bize. Aynı şiirin sonlarına doğru karşımıza çıkan “yok düştü payına. Yokla yetindi. Şimdi masada / yok gibi bir şey takip ediyordu bizi” (s. 8) dizeleri de yokluk halini iyice vurgulamakla kalmıyor, aynı zamanda varken bile yokluğun takibi altında olduğumuzu hatırlatıyor bize. Belki varken bile aklımızın yoklukta olmasından.

Muzaffer Kale bu yokluk / varlık ikilemini yalnızca kendi ya da başkaları üstünden kurmuyor. Sürekli olarak değişik kavramlar giriyor devreye. Türkçe şiirde bittiği belki de en çok dillendirilen kavramlardan olan ‘yaz’, *Kayıp Saklambaç*'ta da yer buluyor kendine: “Biraz önce devrilenle yaz bitti.” (Gün Açığı, s. 9). Yine aynı şekilde ‘dil’ kavramının da ölümüne tanık oluyoruz: “Ölmekte olan bir dil olduğuna işittim” (Gözkararı, s. 11). Ama iki yokluk durumu da bize bir tekrar duygusunu hissettiriyor. Çünkü biliyoruz, giden yazın yerine yenisi gelecek. Mevsimler geçecek, yaz gelecek ve yine bitecek. Ölen her dilden bir şeyler kalacak mutlaka geride. Kitaplar, yazmalar, atasözleri. Belki de yeni diller keşfedilecek yeryüzünün bilinmeyen köşelerinde.

Bu yokluk / varlık durumunun en bariz olduğu şiirlerden biri de “Ateşin Yakınlarında” (s. 16). Özellikle “Hiçbir geleneğe bağlı değilsin artık / elini uzatma boşuna, hiçbir el / uzanmayacak sana, / seni gözden çıkardı / yaşadığını sandığın Zaman.” bölümü aynı anda birçok yokluk imgesiyle baş başa bırakıyor bize. Öncelikle el alınacak hiçbir geleneğin kalmadığını vurgulayan Kale, zamanın da yaşadığını sandığımızı ama aslında artık olmadığını anlatıyor üstüne basa basa. Her ne kadar gelenekten kopma gibi bir durum söz konusu olsa da, ilerleyen zamanlarda yeni geleneklerin oluşacağını biliyoruz elbette. Hatta gelenekten kopmanın da zamanla bir geleneğe dönüşeceğini de. Ama zaman'ın aslında olmadığı vurgusu, tüm bu ikilemlerin, kopmaların bir zamansızlık sarmalında yaşandığını işaretliyor. Zamanın yerine ne koyacağımızı, onu hangi varlık haliyle karşılayacağımızı belirtmiyor Kale. Her yokluğun karşısına bir varlık olgusu koyarken, zamanı somut bir bedenine içine yerleştirmiyor. Açıkçası bunun bilinçli bir tercih olduğunu düşünüyorum.

Yokluk / varlık karşıtlığının aynı güçte vurgulandığı şiirlerden biri de “Artık Onları Kimse Bulamaz” (s. 18) şiiri. “Yeni kaybolanlar / öncikleri bulmak için / giderler” satırlarıyla açılış yapan şiir, kaybolmanın bazen tek başında olmadığını, bunun toplu bir eyleme dönüşebileceğini de gösteriyor bize. Buradan şunu da çıkarıyoruz aslında: bazen birilerini aramaya gitsek de aslında bizim de niyetimiz onlar gibi kaybolmaktır. Kaybolmak kendini yeniden bulmayı, kendini görünür kılmayı getirir sonunda. Bunu başaranlar belli bir süreliğine de olsa tamamlarlar benliklerini. Aynı şiirde yer alan “Çoğu zaman birlikte yaşar kaybolanlar, / yüz yıl sonra ortaya çıkar bu sıradan gerçeklik / bulunan toplu mezarlarda. / Kayıplar, / yaşamak için olduğu gibi / ölmek için de / bir araya gelirler. Sonsuz biçimde / bağlıdır onlar birbirine.” (s. 19) dizeleri ise, bu sefer toplu kayboluşların bazen de bilinçli, kendiliğinden olmadığını hatırlatıyor bize. Kale, bu noktada toplu mezarların üzerinden bize katliamları, soykırımları anımsatıyor. Sonuçta o kayboluş / yokluk bile, en sonunda bir mezarla da olsa varlık kazanır bir şekilde. Ama bu varlık en nihayetinde deforme olmuş, öz kimliğinden pek çok şey yitirmiştir. Boşuna değildir Kale'nin şiirin sonunda, “Kayıp ilanlarında / fotoğraf kullanmanız hiçbir işe yaramaz, / fotoğrafa tıpatıp benzeme devri gerilerde kalmıştır” demesi.

Başta da belirttiğim, yokluğun aslında varlığa tekabül ettiği gerçeğine dönersek, “Gecenin Eserleri”nde (s. 20) geçen “Orada kimse yok. / Orada kimsenin olmasına gerek yok. / Artık biz de gecenin eserleri arasında sayılırız.” sözleri de tam olarak yerine oturmuş oluyor. Olmamak başka bir alanda olmak'a denk gelmektedir çünkü. Burada değilsek başka yerdeyiz ya da bugün gitmemişsek yarın gideriz gibi. Bu durum ister istemez bazen yarım kalma haline de dönüşüyor Kale'de. Her ne kadar bir yerde olmasak da, o yerde bizden parçalar da vardır aslında. Tıpkı “Uzun Zaman Bir Şarkı”da (s. 22) dediği gibi: “Savaşın dönenin yarısı toprağı altındadır, / sözlerinin yarısı ölü, yarısı yaşayan...” Bu yarım kalmışlık duygusu, her ne kadar Kale tarafından belirtilmese de, belki de ancak ölmekle tamamlanıyor. Yine de bu bile şüpheli. Çünkü geride bir şeyler bırakma ihtimalimiz, bırakmama ihtimalinden daha yüksek. Bu önermeden bakıldığında, kitabın bana göre en iyi şiirlerinden biri olan “Uzaklarda Sus İşareti Var” (s. 27), bu önermeyi kanıtlar nitelikte. Şiir tam anlamıyla bir kayıplar atlası gibi. Behçet Aysan ve Adnan Satıcı gibi ölmüş şairleri görüyoruz burada. Onların sözleri halen yankılanıp duruyor yaşadığımız dünyada. Sadece bu isimler de değil. Kara da yok mesela, dereler de. Ama kitabın en vurucu, en iç acıtan cümlesi de bu şiirde: “rüzgârda sallanıyor / ceketin / boş / kolu”. Yoklukla varlığın beraberliği bundan daha güzel nasıl anlatılabilir bilmiyorum.

AYIŞIĞINA ŞARKI

Kayıp Saklambaç'ta bir varlık biçimi olan yokluk hali, yukarıda yaptığım alıntıların çoğunda olduğu gibi sert bir şekilde vuku buluyor genellikle. Ama bunun şiirlerin genel özelliği olan dinginlikle birleştiği anlar da yok değil. Bu ani kırılmalar bazen yerini ağır ağır işleyen bir yok oluşa ve varlığa dönüşe bırakıyor. “Bu da Neydi Böyle” (s. 39) şiirinde geçen “Telefon çalmadı. / Perde açılmadı. // Gidenler dönüp geriye bakmadılar / Katı haldeki biçimini buldu istasyon. // Çağırmadı kimse / kimseyi.” dizeleri bu durumun en göze batan kanıtı. Ama burada asıl önemli olan gidenlerin bıraktığı yokluğun, istasyonun varlığına dönüşmesi. Genelde de böyle değil midir zaten? Kalabalığın, gürültünün, o keşmekeşin içinde bulunduğumuz yeri algılayamayız çoğu zaman. Mekân da algılayamaz. Bulduğumuz yerin ayırtına varabilmemiz o yerin dışına çıkmamız gerekebilir. Mekân için de geçerlidir bu. Biz onu kendiyile baş başa bıraktığımız zaman kendisi olur.

Yokluğun dinginlikle beraber varlık kazanması “Ben Değilim O” (s. 43) şiirinde de çıkıyor karşımıza: “Kazanılmış bir sabahı kaybetmeye gidiyor, / dağılıyor takvimlerin hafta içi, / dağılıyor saatler dakikalar, / dakikalarda saniyeler. / Söylenmiş ve unutulmuş oluyor her türlü bahar.” Bu dizeler yokken var olmanın iki yolunu gösteriyor aslında bize: kazanılan bir şeyin kaybedilebileceğini ve bazı şeyleri söylediğimiz anda yok ettiğimizi. Tam da burada yeniden *Varlık ve Hiçlik* çıkıyor karşımıza. Sanıldığının aksine, hiçliğin, hiç olmak anlamına gelmediğini fark ediyoruz. Her madde ve her canlı evrenin içinde bir şekilde varlığını sürdürüyor. Ama bizim var olmamız ya da yok olmamız evren için bir anlam ifade etmiyor aslında. Sonuçta her şey bir ‘hiç’ ve hiçbir şey olmasa da evren kendi yaşamına devam ediyor.

Bir şeyin yokluğunun başka bir şeyin varlığına işaret etmesi fikri “Gölge Kelebeği” (s. 48) şiirinde çok güzel bir şekilde var ediyor kendini: “Dereye balık tutmaya gidiyor işsizlik güçsüzlük”. İş güç olsa balık tutmaya vakit olmayacak belki. Bir şeyin yokluğu başka bir şeyin varlığına dönüşmüş oluyor böylelikle. Aynı durum “Sabahın Körü”nde (s. 64) geçen “Görünen o ki ne gece, gece olarak iş görüyor / ne gündüz olarak. Durmadan / gecesini gündüzüne katıyor birileri” dizelerinde de kendini gösteriyor. Ama yokluğun varlığa dönüşmesi önermesinin en somut karşılığı “Koyda Zakkum” (s. 70) şiirinde çıkıyor karşımıza. “Eksik tamamlanır, / sonra başka bir eksik başlar, / eksik bitmez / eksikten bol ne var.” dizeleri, baştan beri sorguladığım ikileme kesin bir açıklık getiriyor. Adına denge ya da döngü, her ne dersek diyelim, bu sürekli olarak yineliyor kendini. Kaybolanların yerine yenileri bulunuyor, gidenlerin yerine yenileri geliyor, ölenlerin yerine yenileri doğuyor.

Kayıp Saklambaç tam anlamıyla bir olgunluk ürünü. Şiirlerin ruhuna sinen dinginlik ister istemez okuyanın da ruhuna sirayet ediyor. Muzaffer Kale, bu durumu, bana kalırsa, daha çok bu varlık-yokluk ikilemiyle başarıyor daha çok. Yine de dikkatle bakıldığında, Kale'nin yokluk'un tarafında saf tuttuğu görülüyor. Belki de yokluğun bir şekilde başka bir yerde bir varlığa karşılık gelmesinden olabilir bu, bilmiyorum. En azından yokluk, geride bir tarih bırakır, bir iz. Tıpkı “Uzaklarda Sus İşareti Var”da dediği gibi: “Aklı başında bir dere akıyordu / biraz önce / yanı başımızda, / ne çabuk tarih oldu. Anlar gibi oldum: / ‘Hiçbir uçurum dışarıda değildir’ bu yüzden.” (s. 29)

bu gece, ay mavi gözlerin gibi
gözlerin ay gibi mavi bu gece
bu gece, gözlerin ayın içinde
ay gözlerinin içinde bu gece

gözlerin duru suya biçim verir
sular gözlerinde gel-git bu gece
ıslık çalar rüzgâr ince ince
mehtabı alır yüzüne bu gece

güzelim sessizlik bahçesinde
al yelkenlerin ipekten
oyalarca öfersin denizi
kaçak tütünlerin renginde

tarih öncesiyle açarsın dudaklarını
sessizlik çileğidir içinin
imleçler noksan, simalar flû
elmas gökleri taşırırsın yüzünde

yüreğin ırmak, ellerin nehir
kır çiçeğisin yüzünde bir şehir
kızıl buğday tanesi, meyvelerin aşısı
mayıs bereketi, temmuz gecesi

kıyılarda bengisu, çeker kutupları
yanakları güneş, alını ay; derin siyah saçları
el değmemiş rüzgârın sesi
imbatta iskele, göçte gemi

düşlerin kâinat, şarkıların mehtap
ne güzel söylersin çiyin damlasını
ay battı hüznün, ay doğdu yüzün
rüzgârın kızı ayın üstünde bu gece

derelerde sel, okyanusta dalga
taht veren, taht alan sensin
papatyadan ak, ayçiçeğinden sarı
rûhuma nûh'un gemisi

seslenişim, okuduklarım, çiçekli çilem
dışı şair, içi şiir; miş'li/muşlu şehir
şelalem, bozkırım, çiçek dağım
her gece sulara gömülürken ayağım

bengisuda bitmeyen yıldızlarla
bu gece, aç gözlerini
bu gece uyan derin gözlerinle
denizlerde kalsın kıyısı

salınan söğütlerle, sümbüllerle
evrensel güllerle gözlerin
ey incilerin çilesi sema
ebemkuşağı gözlerinde bu gece

YARDAN ADAM*

Aslıhan TÜYLÜOĞLU

Yardan Adam, Mustafa Ergin Kılıç'ın yedinci şiir kitabı ve Kılıç'ın zeki, şakacı, son derece hareketli kişiliğinin yansımaları bulabileceğimiz şiirlerle yüklü bir kitap. Üç bölümden oluşuyor Yarla Kaplı Defter, Harla Kaplı Defter, Baharla Kaplı Defter.

Kılıç, *Yardan Adam*'da, daha önceki kitaplarında zaman zaman kullandığı bazı tekniklerin üzerinde daha fazla duruyor ve tekrar tekrar bulduğu bu imkânların şiiri nereye götüreceğinin araştırmasını yapıyor. Onun sözdiziminden çok, sözcüğe odaklı bir şiir yazdığını kolayca söyleyebiliriz bu şiirlere bakınca. Gerek sessel gerek anlamsal nedenlerle şiirini sözcükler üzerine inşa ediyor. Dizeyi değil 'sözcük'ü öne alıyor.

Sözcüklerin sessel çağrışımlarla yan yana geldiğini düşündürüyor öncelikle bu şiirler. Geniş bir sözcük dağarı var Kılıç'ın. Bu dağardan seçip yan yana getirdiği sessel olarak yakın sözcükler şiirin anlamsal örgüsünü de belirliyor. Bazen uç, absürt anlamlara da uzanıyor dizeler bu yüzden: "Yalnızlık kolonisi hep bende /klonlanıyor", "kalbin kalbime sımsıkı ilik/ hayatın kötü anına en iyi klik"; "az evvel leğen kemiğimi zorladı/ bir fesleğen" gibi dizelere de rastlıyoruz. Ayrıca mühendislik eğitimi nedeniyle olsa gerek "küme, keşim, birleşim, çarpan, tek bilinmeyenli, ondalık, kesir, dörtte dört" gibi matematiksel terimlerden de şiirinde birer espiri unsuru olarak yararlanıyor.

Mustafa Ergin Kılıç, Divan edebiyatında kullanılan söz ve anlam sanatlarından da yararlanıyor ancak bunları bugünkü şiire uygun hale sokarak yapıyor. Kitapta özellikle ilk bölümde en ağırlıklı kullanılan anlam sanatı eski dilde Hüsn-i Ta'lil dediğimiz güzel nedenleme. Güzel nedenleme "nedeni bilinen bir olay, olgu ya da durumun gerçek nedenini bir yana bırakıp; onu hoş gidecek hayali bir nedenle açıklama ve anlamlandırma sanatıdır. Her olayı veya olguyu güzel bir sebebe bağlama sanatıdır." şeklinde tanımlanıyor. Kılıç bu sanatı hem tanımındaki gibi hem de tanımının tersine kullanıyor. Bazı olumlu olaylar, sevgilinin kendisi, sevgi göstermesi, gelişi ile açıklanırken, olumsuz görünen bazı olaylar, sevgilinin gidişine bağlanıyor. "kâğıt helva", "akşamcı", "π", "leğen kemiği", "Çı'narın gelişi"; "ip ucu" bu şekilde kurulmuş şiirler. Aşk ve sevgili bu şekilde olumlanıyor, yüceltiliyor, idealize ediliyor: "az evvel bulut gibi dokunan/ baş parmağından/ yanağımdaki gamzeler."; "sen koymazsan suyunu/ kokmaz ihlamur// iyiyeye gitmez havalar/ gül ekmezsen çene çukuruma." "sen daha caddeye çıkmadan/ kamburunu düzeltir nalburdaki çiviler".

Kitaptaki şiirlerde ikinci olarak tekrarlanan sanat Tevriye ve İham sanatları. Bir sözcüğü birden fazla anlamıyla kullanmaya dayalı bu sanat daha kitabın ismi ile karşılıyor okuru. *Yardan Adam*'daki "yar" sözcüğünün sevgili ve uçurum gibi iki farklı anlamı var. Bu sanatı da klasik edebiyattaki gibi kullanmıyor Kılıç, şiir isimlerinde sözcükleri bölerek yapıyor bunu, "ağlar'dı" şiirinde kullandığı biçim ile "ağlar" kelimesini iki anlama gelecek şekilde vurguluyor. "Özne" kelimesini "öz ne" şeklinde yazarak soru cümlesi de elde ederek yine ikili bir anlam üretiyor. "Ne kadar uzun dal'mışım/ hayata senle" dizisinde de "Dal" kelimesini iki anlamlı kullanıyor. Bazı şiirlerinde yazılışı aynı anlamı farklı bu sözcüklerin her ikisini de kullanarak yine cinas sanatından yararlanıyor. "yak ışığı" şiirinin son bölümünde "unutma bakır kaptır/ bulgurun yakışığı", "kavla yan" şiirinde; "kavlayan ağaçtan/ kav yapıyor kuşlar/ sesindeki kibrite" yine cinaslı bir kullanım sergiliyor. "Öz elleşme" şiirinde de yine ikili bir anlam söz konusu. Aynı şiirde yine sessel bir oyun gerçekleştiriyor: "ellerle

çeviremediğimiz bu bahçe/ yabancı t ellerle! çevrilmiş çevrilmiş". Bu örnekler Kılıç'ın şiirlerinde sözcüklerin sesinden de anlam ürettiği ve sessel-çağrışımsal bir şiir yazdığını örnekler nitelikte. Ayrıca sözcükleri bu şekilde kullanarak okuru şaşırtmayı amaçlıyor, şaşırtmaca ve bilmece özelliği kazanıyor şiirler. Bu kullanımın yansıdığı üsluba kolaylıkla "şaka şiiri" tanımını yapabiliriz.

Kılıç'ın kullandığı benzetmeler de kendine özgü, görsel nedenlerle benzetmeye başvuruyor. Daha çok kapalı eğretilime yaparak insanı özellikleri cansız doğa parçalarına uyguluyor: "yanağımdan makaslar aldı bahar", "kopçasını açtı gecenin memeleri", "terletti koynunu akşam". Benzetmelerden "Elmacık kemiğinden kızarmaya başlıyor gün" dizesini ele alarak imgeleme düzenine göz atabiliriz. Burada "gün" "elmacık kemiğine" sahip olmakla kapalı eğretilime yoluyla kişileştirilir. Ama Elmacık kelimesi "Elma" kelimesine göndererek "elma" ile "kızarmak" arasında da bir bağlantı kurulur. Böylece karmaşık bir imge düzeni oluşturulur. Aynı imgeleme mantığı şu dizede de örneklenebilir: "pile yaparım dağ eteklerine her gece". Görüldüğü gibi kelimeler arasında, çağrışımı getiren bir uygunluk da mevcuttur. Bu tür imgelemeye sık sık başvurur Kılıç. Bu da şiir yazarken, imgelemeyi özgür bırakmasının yanı sıra, akıl ile de dizeler kurduğunu gösteriyor bize kalırsa.

"Ölü Deniz" şiirinde "kim defneder şimdi/ölü bir denizi" dizesinden sonra diğer dizeleri ayrı birer şiir gibi kuruyor: Şiir "aşk ocakları olsun isterdim/taş ocakları/söktüm söktüm de bitmedi/yer yüzünün gövdesi//kalbimin yorulmaması/ yordu beni//hiç yazılmamış kâğıttaki/anlamı bulup çıkarmam//soğan kızılı saçlarından/ öperken akşam//sözcükler büyütürdüm/ yalnızlık sağan". Bu tekniği şiirlerin büyük bölümünde kullanıyor. "Fıstık Çamları" şiirine ise şiirin ismiyle sadece görsel olarak bir bağ kuruyor şiirin sonunda

ms
ü e
t k
ms
ü e
t k
ms
ü e
t k

şeklinde "tümsek" kelimesini tümsek oluşturacak şekilde üç kez yineliyor ve bu üçlü görüntü şiirin ismindeki çam ağacının gövdesini çağrıştırıyor. Bütün bunlar anlam üretmek için görselden de yararlandığı, değişik yolları denediğini gösteriyor Kılıç'ın.

Mustafa Ergin Kılıç, coşku ve hüznün arasında gidip gelen bir aşkı, ayrılığı, bekleme, özlemeyi, kavuşmayı anlatmak için tüm bu şiirsel çabalara girişiyor. Kitabın özetini ise şu dizeler veriyor bize adeta: "Sonra öznesi ben olan şiirin/ özlemi sen oldun."

- Mustafa Ergin Kılıç, *Yardan Adam*, Yasakmeyve, İstanbul, 2014

GÖÇ YOLLARI

mevsiminden kopan uçurum yazları
yayla uğultusuyla uyanan çam kozalakları
güneşe sıçrayarak tohumlar toprağın rahmini

sen yandığında ben utanmalıydım incinen yanından
eriyen dağ sözleri ak düşen başımdaki sancı
susarsan kararır kalbin çetin burçları

ağlamanın postasını ölü taylar taşımış yurtlara
kaç cümle döküldüyse delik cebimden ayağıma
kıymetin azraile verildiği mutluluk safları kalmış

neremizden kanadıkça oradan ağırdık
sancılar damladık kuyudan yusuf'a biraz gökyüzü
yuvası yangın kuşlara yemledik göç yollarını

kitabın içinden kaçır adalet yanarken ellerin
kışı dayatır dumanlı sobalara eğilir bacanın gölgesi
yaza emek taşır nasır, ter besler ovayı

yavrusuna andını ezber eden güvercin
şahin kokulu rüzgar esermiş yuvaya
daha çok kanarmış anneye yavrunun yarası

devlet katkılı siyanür banka kredili açıklık
alladık pulladık da ölmenin pusulasını
kürsülere sığmadı sözleri ter vıcık vıcık

başına vurulan barut kokulu bayrağı üstüme örtmeyin
kim dokuduysa kader denilen cinneti tenime
su taşımaları devlet annesi ölen güvercine

ah firat sen orada yanarken ben burada köz olayım
kıyımda çocuk cesetleri ölü yapraklar sergisi
kapanmış defterine yüzü koyun ders çalışır gibi

BİR AŞKIN ŞİİRİ

yokluk sonsuzluğun sırrıydı; korkular,
her ne pahasına edinilen yerin korunması
içindi; âh, unutuldu mu sevgili ve ölüm,
açtığın her kapı hep bir evin dışı, bunun
hayata geçiş işaretleri bedendeki görünme
isteğinde saklıydı artık, köpeğini susturamadığın
vakitler çocuğunu dışarıya çıkarabilmek
için aradığın marifet gülde. bunun için sen
her şeyden önce bir bahçe bul kendine çünkü,
gülü olmayanın sevgilisi de olmazmış derler;
ey bahçenin cilalanması için gizlenen şuur,
kim kanun koyucusu bahçenin, hakikati yansıtan
sırlı ayna kim? o'nu bilmeyi senin vakarın:
şimdi havlayan sesleri içinde köpeklerin,
gülsüz gidilemeyeceğiydi sevgiliye.

KİPİNİ ARAYAN ADAM

zaman peronda bekliyor
ben penceresinde hayatın
kapının gıcırdayan menteşesinde kedinin kulakları
sarsak rüzgârlarla sevişen kelekler
it dalaşları
ağzı bozuk kadınlar
mazbut erkekler kıraathanesi...

-yor benim değil, aşikâr
beyazı giyinmiş tahta masalar,
kara keler
yazlık sinemalar
uçuşan hav
kırık salıncak
kuyuksuz kediler
ne derler

-se desinler,
ismin hallerine iltica hâlimiz
bekle ş medeyiz
ağaçta baykuş geceyi
gece zifiri
zifir kimi...

incir kokusuna
düş
müşüm
mişli zamanlarda
gül
müşüm

dişlerinden vurulmuş çingene
düş yerinden
yalansız
zamanın emdiği memelerinden
aşık atıyor ben kişi için
ıslıklı sözcüklerle
bol tükürüklü
naturalist bir fala düştüm
hangi zaman, kangı zaman
kimine üç vakitli güldürü
hayatı hazan

sus,
gerçek kıyamdır
incir kokusu doluyor sarnıca
yaprak hıştırtısı
geç kalmışlık...
kaplumbağa esnerken bile

d
u
r
m
a
y
acak zaman

kıyam haram
geniş zamanlara kesilmiş bilet
sudan ucuz
peronda tek başına
bir karanlık adam

ŞİİR VE SAĞALTIM

Hasan EFE

Sesin söze dönüşümüyle dil, varlığını binlerce yıl işlevselleştirerek günümüze dek gelişimini sürdürmüştür. Bu arkaik süreç hızla devam etmekte ve yeni olanaklar sunmaktadır.

Dilin gelişimini sağlayan insan beyni kendi gelişim süreci içinde farklı uyaranlar; kültürel etkileşimler, toplumsal değişimler, ekonomik ilişkiler, vb birçok etkenle yeni yeni gelişimler göstermekte. Ayrıca yapılan bilimsel araştırmalarla da *beyin* ile ilgili bilinmeyen yenilikler ortaya atılmaktadır.

Günümüzde yaygın olmayan ama, yavaş yavaş alternatif tıp alanında adından söz ettiren birçok sağaltım yöntemi de bugün tıp otoriteleri ve sağlık bakanlığı yetkililerince tartışılmakta ya da yasaların hazırlanması için olanaklar aranmaktadır. Bu tür çalışmaların bir kısmı zihin (beyin) işleyişi ile ilgili olduğu gözden kaçmamaktadır.

Örneğin Prof. Dr. Osman Müftüoğlu'nun, "Ruhsal İyileşme Neden Önemli?" başlıklı bir yazısında, "*Her beden kendi kendini iyileştirme gücüne sahip olduğunu biliyoruz. Bedenin kendini yeniden iyileştirmesinde kullandığı güçlerden birincisi: duyguları, yani hisleridir. Ama tıp, ölçümlenebilir kanıtlara sahip değilseniz eğer, elde ettiğiniz sonuçlara ilgi de saygı da duymuyor. Oysa pratikte durum farklı. Adına 'his' ya da 'duygu' dediğimiz beyinsel algılamaların hasta olmamızda veya hastalıktan kurtulmamızda önemli bir etkisi var.*

... İnanç ve iyileşme, manevi güç ve hastalıklardan daha kolay kurtulma arasındaki ilişki de bu bağlantının bir sonucu. Ben bu ilişkiye 'ruhun şifa verme gücü' diyorum.

...Tıp bilimi artık duygu gibi ölçemediği şeylerin yarattığı sorunlar üzerinde de durmaya başlıyor.

Çünkü geç de olsa öğrenildi ki sakin ya da gergin, mutlu ya da mutsuz olmak iyileşme gücünü derinden etkiliyor."*

Sesi söze dönüştüren dil de ait olduğu bireyin *duygularını* doğrudan ya da dolaylı olarak etkiler. Bu salt dilsel- işitsel değil, bazen görsel, dokunsal ve tatsal olarak da kendini göstermektedir. Hangi durumda gerçekleşirse gerçekleşsin duyguların belirginleşmesiyle ortaya çıkan yoğunluk, zihni etkiler.

Duyuların oluşturduğu algılar, kendi arkaik döneminin etkisiyle yepyeni bir yaşam sürecine girer.

Bu süreç, *sağaltım* ya da *hastalık* olarak da belirebilir.

Sözgelimi yoğun ve sürekli bir hüznün (duygunun) birey üzerindeki psikosomatik etkileri, onun günlük yaşamını olumsuz etkileyebilecek bir seyir de izler. Bu durumda birey, olumsuz duyguların (acı, öfke, kızgınlık, nefret...) etkisiyle hızlı nefes alıp verme, kas rahatsızlıkları, ağrılar, nedeni belli olmayan dermatolojik hastalıklar... ile karşı karşıya kalabilir. Eğer bu duygu yoğunluğu mutluluk, sevinç, coşku, vb pozitif bir biçimde gelişirse yukarıdaki işleyişin tersi görülecektir.

Şiirle ilgili olanlar bu etkinin *duygu* olduğunu sanırım yadsımaızlar.

Duygunun işlevselleşmesini sağlayansa zihindir.

Zihni etken biçime sokan *zihin araçları*ysa (algı, hafıza, kısa süreli bellek, uzun süreli bellek...) beynin fonksiyonel bir biçimde işleyişiyle gerçekleşir. Beyin üzerinde çalışan Roger

Sperry, Michael Gazanica, Joseph Bogen ve diğerleri bu alanda birçok araştırma yapmışlardır.

Elde edilen sonuçlarda iki beyin yarım küresinin çalışmaları ayrıntılı olarak açıklanmıştır. Sol beyin yarım küresi bedenin ve görsel alanın sağ tarafından, bunun tersi olarak sağ beyin yarım küresi de görsel alanın ve bedenin yalnızca sol tarafından bilgi alır. İnsanların büyük bir çoğunluğunda dil yeteneği öncelikle sol beyin kabuğunda yoğunlaşmaktadır. Sol yarım küre sözel ve yazılı sözcükleri tanıma ve konuşmayla ilgili becerileri yerine getirmede önemli görevler alır. Bu yarım kürenin sağ yarım küreye göre daha analitik, mantıksal, gerçekçi ve hızlı çalıştığı gözlenmiştir. Sağ yarım kürenin görsel ve mekânsal görevleri sözel olmayan imge oluşturmada (görsel imgeler, müzik, çevre sesleri) yüzleri tanıma ve duyguların algılanıp ifade edilmesinde üstün olduğu gösterilmektedir.

Her iki lobun ayrı işlevleri sonucu, insan etkinliklerinin çözümünün daha anlamlı olduğu görülmektedir.

Bunları toparlarsak dil ve sözcüklerle uğraşan sol lob sözcükleri salt anlar, onları mantıksal süzgeçten geçirir ve analitik bir işleve sokar. Oysa sözcüklerin içinde yer alan mecaz, söz sanatları ve derin anlamları değerlendirmez. Bu görev de sağ loba düşer. Beynin sağ lobu dili şekillendirerek resimlendirir. Yani bu lob beynin *duygusal* tarafıdır.

Beynin bu işlevselliği şiir dilinin oluşumunu da doğrudan etkiler.

Örneğin Serap Aslı Araklı'nın şu şiirine göz atalım.

"İkilik
hiç kimse kalbini tam duyamaz, kalp ki hem sır hem
günahdır
İlk görüşteki aşk cümlesi kalbe hem aşk hem
cinayettir!"

Çamlıca, 27 Temmuz 2009.**

Şiir, salt *sol lobun* görevine girerse bilgi lineer olarak işlenir. *Sağ lob* burada lineer olarak işlenen bilgiyi işlevselleştirip birçok detaydan da yararlanarak bu boyuta mecaz, görsellik, hayal, duygu katarak yepyeni boyutlara sokar. Bu lob (sağ lob) fantezilerin merkezidir. Rüyalar, masallar, sanatsal uğraşlar beynin bu kısmında gerçekleşir.

Her iki beyin lobunun aralarındaki farklılıkların aynı örüntüyü göstermedikleri de göz ardı edilmemektedir. Ayrıca bu iki lobun yakın iletişimde oldukları ve bir eşgüdüm içinde çalıştıkları da unutulmamalıdır.

Dil/şiir *zihin araçlarına* bağlı olarak bireyi yeni bir biçime sokar, ki bu da onun şiiri nasıl algıladığına bağlıdır. Sonuçta okunan, dinlenen bir şiirin *sağaltım gücü* bireyin *duygu yoğunluğunu* doğrudan ya da dolaylı olarak etkiler.

*Hürriyet Gazetesi-Kelebek, 26 Ağustos 2015

**Serap Aslı Araklı, *Hürmeten*, Varlık Şiir Dizisi:81, İstanbul, Kasım 2013

Özkan Ali BOZDEMİR

POLİS BENİ ÖLDÜRECEK

Bu sabah evden çıkmayı unuttum yatağım çok üzgün
Rüyasında kişneyen bir fındık kabuğuymuş kedim
Buzdolabını açtım karanfil reçeli muz çorbası çürük şeftali
kırık bir kadeh molotof kokteyli
Babam sağ olsaydı da bu günleri görmezdi diyor kedim
Çerçevedeki gri resimde annem ben abim babam ve kedim
Hüzünlü bir yanardağ ağzı gibi açılmış annemin gözleri
Bu dünyaya bir takla daha atmak istemiyor kedimin
ağızındaki güvercin

Akşam eve dönmeyi unuttum sokağımızdaki viyadüğü
taşlamışlar
Biraz mango aldım manavdan biraz haşhaş bir kutu tombala
Dayımın parkasını giymiştim sırtımda günlerden sanırım
haziran
Çığ gibi korkunç bir kartopu patladı ansızın kulaklarımda
Az sonra haberler başlayacak ve birazdan paytak bir belgesel
Geç kalırsam esnaf arkadaşlar beni de fırçalayacak
Sokak tenhaydı derim ceplerimi boşaltırım sarı sulu limonlar
Evet eve dönmesem iyi olacak babamın bol köpüklü banyo
saati

Geceleyn evi ateşe vermeyi unuttum abim çok uysal bu
aralar
Görseniz bahçemizdeki nar ağacına tırmanıyor annem
mutluluktan
Bugün hava güzel sevgilimi yürüyüşe çıkaracağım
meydanlarda
Belki bayat balık salatası yeriz buz gibi birer ayran içeriz
yanında
Sevgilimin koca ellerini göz altına alıyor şu arsız adamlar
Az sonra haberler başlayacak ve birazdan illegal bir çocuk
Hava güneşli ama gözlerimizi yaşırtıyor korkmaz ve cömert
arkadaşlar
Evet eve dönmesem iyi olacak annemin şimdi şizofreni rüya
saatleri

Bu sabah kendimi asmayı unuttum arka bahçedeki
çamaşırılığa
Abime telgraf çektim vazgeçtim babamın kızı olmaktan
Kedimin yün kazağını giymiştim sanırım mevsimlerden
pazar
Sokaktan uçarak çıkacağım ve yüreğimdeki eşsiz enkaz
Kâlden incinmiş bir soytarıyım herkese hayırsız bir üvey
evlat
Şimdi çıkmam gerekiyor birazdan başlayacak haberler ve
abluka
Sevgilimin bıyıklarını çekiştirmişler yolun ortasında
bebekler
Bugün hava güzel kedimi alışverişe çıkaracağım ıssız
ormanda
Az daha hatırlıyordum evin yolunu hepten sıfırlasam şahane
olacak

Belki otobanda dolaşır kola içerim mısır yerim aylak aylak
Olay büyüdü ama birazdan dağılacak mahallemizdeki
amcalar

Şerif TEMURTAŞ

SINAMA YURDUMLA BENİ

bitti ovada gül kokusu
şimşekler çaksın dağlarda
meydan okumalı şehrin sokaklarında
göz bebeğinde haykırışlar

gece vurulmaz ki tam kalbinden
alazlanmalı kaldırım taşları
akranıyım kavganın
elmanın bir başa düştüğünden beri

çatırdamalı çatılar kasırgalardan
yeşermeli buğday tarlarında meydan okumalar
fişek gibi patlamalı varoşlar

suskulardan çıkmalı ölüyoruz bak
bir ülke yanmalı çocuklarına
tutuşsun dereler
su akmayla biter mi

dehşete düşmüş arılar
filizlenir yeniden dambaşta papatyalar
kaçarsa yurdundan göçmen kuşlar kaçır

karınca yuvalarından ev yaptım
kaçtım gençliğimden
kimsesizdim asırlardır
bahar çaldım çocukluğumdan
sinama sabrıyla beni

Ağustos 2015

Rasim DEMİRTAŞ

EDEBİYAT İMALATHANESİ

mevlana maskeleri var satıyor
zaten yüzler yokluk sayfaları
galip meyhanede sek atıyor
hugo'ya romantik hümanizma salaları

nedim gökkuşağıyla ip atlıyor
sunal kahkaya yer göstericisi
yunus sırat'ta evler yapıyor
necatigil yurt habercisi

Nihan IŞIKER

YILDIZLARA RAĞMEN

Soğuk bir gecenin eteğinde sallanırken
Gecenin nefesi ürkütüyor düşleri

ÜÇLÜKLER

Sayıklamalar

aşk

yüzümde eski bir yara izi gibisin
aynâ söyleyiyor

rüzgâr

geçer etinden ayrılmış kemiğin içinden
ıslık çalan zamandır

umut

gelme peşimden, yalancısın
ayağımın taşlıkta olduğunu biliyorum

kavgâ

iyi ki varsın. Ne güzel haykırmak seni
yoksa, bu atlar hep yorgun, rahvan

-11-

Ölüm

her ölüm
geride kalanların yaşamını
eksiltir biraz

ölümün
sınıfı yoktur
o her zaman iktidar

ne yazsam
ölüme değişiyor ucu
şiiir karışıyor yarama

sayıkladım
ölülerle yaşadım ve sağdılar
şimdi düş üşümesi, birden sağnaklar

sağ mıyım
sayıklıyorum
ölü kim?

HAFIZA-İ BEŞER

Kelimeler hafızamın dibinde cirit atıyor
Hepsi bir çocuk gibi küsüp sırtını dönmüş
Dilim pelte aşka karşı
Yalvar yakar koşuyorum şeytana
Deş diyorum cümlemin ortasındaki irini
Dağılsın içimi kuşatan uğursuz teşbih

Kimsenin umurunda değil çıkmayan sesim
Dünya bir noksanla dönüyor güneşin etrafında
Bir noksanla terk ediyor cepheyi İkinci Tabur
Kamp ateşi bir noksanla tıraşlıyor zafer marşlarını
Anneler bir noksanla koyuyor başını kanlı yastığa

Onları hiç değilse bir harfle avutayım diyorum
Yalandan bir masal anlatayım cenazenin ortasında
Yumruğunu ısırın babalar bir saniye nefes alsın
Utanıp kıpkırmızı kesilsin kurt işareti yapan nebbaşlar
Kelimeler zincirleme bir ölüm gibi beklemesin kıyameti

Naftaline bulanmış sesime kimse kulak kabartmıyor
Sessizce kayboluyor herkes tören alanından
İmam bildiğini okuyor cuma hutbesinde
Çocuklar teneke çalıyor hayatın arkasından

Allahım aklımı al, hiçbir şey kalmamasın hafızamda
Kimseyi tanımadan çıkayım sokaklara
Erken kazılmış siperlere kendimi bulamadan döneyim

YILDIZ IŞIĞI

kırıkkılık değil yüzündeki
çizgisel anlam
güzel bir kalbin derin im'i

işte bu ışık
şu gözlerinden yansıyan
o benim dostum

Yayın Yönetmeni	: Ramis Dara	Katkı Payı	: 25 TL.
Prodüksiyon	: İhsan Üren, Z. Ersin Erdem, Yalçın Oğuz, Halim Çiftçi.	Posta Çeki ya da Banka hesabı:	Ramis Dara adına açılmış; 6025702 numaralı Posta Çeki hesabı ya da Yapı Kredi Bankası Mudanya şubesi (567) Hesap No: 72092839 IBAN: TR37000670100000072092839
Yayın Adresi	: Ömerbey Mah. Ş. K. Ahmet Sok. Fidan Apt. B. Blok. Kat: 2, D: 5 - MUDANYA	Baskı	: Akın Erim Matb. Hocalizâde Cad. 7/27 Setbaşı – BURSA
Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü	: Zühtü Engüdar (Alipaşa Mah. Konuralp Cad. Karnur Apt. No: 22 D: 3 Osmangazi– BURSA)*		
Yazışma Adresi	: PK 68 16361 Ulucami – BURSA		
Yayın Türü	: Yaygın süreli yayım. ISSN 1305 – 7685		
E- Posta	: akatalpa@hotmail.com		

Ocak 2000'de Bursa'da Ramis Dara, Melih Elal, Serdar Ünver, Ali Özçelebi ve arkadaşları tarafından kurulan şiir ve eleştiri ağırlıklı aylık edebiyat dergisi *Akatalpa* (www.akatalpa.org), şair ve yazarlarının bağışladıkları telifler ve bazı şiir dostlarının sürekli katkısıyla yayımlanmaktadır.

